defendende veritatis/ne impugnemus/vt
dñ in tenebris. Habuiſſent igit̄ dictoꝝ me
orū formā ꝓpriā et limitationem. adeo vt
trāſpoſitio ſepe vel omiſſio vnius vocabu
li ſniam variaſſet. habuiſſent inquā formā
ipaꝫ. habuiſſem viceuerſa ſolide q̄ dixiſſet
nūq̄ refugiſſem ꝓ veritatꝭ defenſiōe ꝯgredi
ſꝫ qd̄ agere: nihil obiectū ē qd̄ deſtruerim
dū eēm pñs/poteſq̄ꝫ verbotenus rn̄dere. ſed
lōgo poſtmodū interuallo me abſn̄te et ſur=
do vocibus eoꝝ plurima/variaq̄ꝫ in oppo
ſitū dicta p̄dicataq̄ꝫ ego ſolis rumorib⁹ ac
cepi/qbus cur nō magno conatu rn̄dē pa=
rauerim iā expſſi. Nouiſſime āt heſterno
veſpe ſcpſit ex vnus amicis fideliſſimis/ſe
audiſſe ab altero/qui ſit̄r audierat ab alijs
grauibus (vt dicebat) viris me dixiſſe int̄
cetera q̄ꝑ hoīe ī articulo mortꝭ exn̄te qlibet
ſacerdos hꝫ eq̄lē ptātē cū papa ī indulgen=
tijs dādis/a pena ꝛ culpa. ❡ Hanc vo aſ=
ſertionē certiſſim⁹ ſū nec ſenſiſſe nec dixiſ=
ſe/q̄ꝑq̄ꝑ ſi de ptāte ordinis in caſu nccītatis
fieret locutio/ſatū ē ſatis/qd doctores ſen=
tentiēt. Deniq̄ꝫ qd dixerim/vn̄ error talꝭ po
tuerit/in aliqbus paꝝ forſā aduertētib⁹ ad
verboꝝ formā/elici. Pono diffuſioꝛi ſmōe ī
cartula colligata pn̄tibus. Tu ꝑtector ſa=
piētiſſime corā tuis oculis totus palā ſuꝫ/
tibi intus et in cute notus. Digneꝛꝭ accipe
baculū defēſiōis mee in hoc articulo. quo
appħcēſo/voces oppoſitas [ſi ita dignū vi
ſū fuerit] valeas cōpeſcere Poſtremo totū
ſpm ſmonē quē hactenus recōditū abſq̄ꝫ
multiplicatōe in alias manus habui/mit=
tere [ſi ita cenſuerꝭ] ꝑatus ſū: intētiōe talis
finis. det dñs ipe bn̄ valē iugit̄ in dño ad
cōſecutionē beate ſpei/ ꝛ ad vnionē celeri⁹
remeandā in regionē eccīe ſancte dei.

Sermo factus coraꝫ Alexandro papa p magiſtꝝ Johannē de Gerſon cancellariū pariſien. In die aſcenſionis dñi. ❡ Adiuua rex celeſtis et tu regina genitrix virgo pauperē ꝛ inopē de regno iſraelitico locuturum.

Domine ſi in tpe h⁹ reſti=
tuas regnū iſrł. Origina=
liť Actꝭ. j. cap. et recitatiue in
epła pn̄tis feſtiuitatꝭ. ❡ Nō
ſum neſcius beatiſſime pater
voſq̄ꝫ cardines orbis terraꝝ/ꝛ ceteri dñi ſa
piētia clara fulgētes/me ſubire ſmōis on⁹
ꝓrſus impar exiguis viribus. Idcirco pul
ſabo ianuas deuote/regis celeſtis/vt impꝫ
fectū meū ſuppleat. hūilē det graꝫ. linguā
infātis faciat diſertā. Et q̄ facilius exaudi
ar oret̄ parit̄ eius pia genitrix/illiq̄ꝫ ſaluta=
tio pn̄tet̄ angelica. Aue gr̄a plena ꝛc̄. Dñe
ſi ī tpe hoc ꝛc̄. Queſierūt hoc apłi ab aſcen
dente dño. eiſdē qdē verbis. ſꝫ ſenſu vario q̄
varietate breuitatis ſtudio ꝑterita. qm̄ du
plex ē regnū iſrł. hoc ē videntiū deū. alteꝝ
celeſte triūphātis eccīe cuius ciues deū vi
dent ꝑ ſpecıē. alteꝝ terreſtre militātis. cui⁹
ciues deū intuent̄ ꝑ fidē. Dicā primū quō
celeſtis/deinde t̄reni ruinas aſcenſio dñica
hodie reſtituerit. Hāc mihi ꝑtitionē non
meus ſenſus ſꝫ diuinus cōtulit apłus. A q̄
ſcriptū memini deū prem ꝓpoſuiſſe in di=
ſpēſatiōe plenitudinis tpm inſtaurare oīa
in xp̄o q̄ in celis ꝛ q̄ in t̄ra ſūt. Ecce me do
cet apłus tuus vas electiōis tue dñe ihesu
q̄ tibi rn̄dē licuerit q̄rentib⁹ diſcipulis dñe
ſi in tpe hoc ꝛc̄. Nā ſi ꝑ te eēnt inſtaurāda
q̄ ſūt in celis/vti affirmare illū ꝑſpicio/ qd
tibi leuius q̄ꝑ hāc illis veritatē rn̄dēte ꝓptea
ſcādere celos vt ciuitatē diminutā et ma=
gna ꝑte ſua ꝑ ſcelus orbatam turpe/ reinte
grares. Ipa maloꝝ oīm ꝑma parēs ſuper
bia/luciferꝝ illū q̄ mane oriebat̄. cū t̄cia ſtel
larū ꝑte traxit ad tenebroſū occaſū. Et qs
credēt nō inde regni ſupni claritatē obum
bratā: Tollite ex hoc celo viſibili luciferū
ꝛ cū eo terciā ꝑtē ſtellarū cui dubiū eſt no=
ctes obſcuriores futuras: Quis neſciat i=
perfectā remāſiſſe ſctōꝝ angeloꝝ ſocietateꝫ
ſuo numero diminuto: Quis in dubiuꝫ
vocabit corpus ciuitatꝭ illius ꝑſtātiſſimo
rū mēbroꝝ auulſiōe ſenſiſſe leſionē/ et inte
gritatē pulcherrimā amiſiſſe: Null⁹ opi=
nor. ❡ Ergo claudicabit ſctōꝝ gloria. nec
dei ciuitas ď ſui integritate letabit̄. Si na=
tura tāto tpe vacuū inſectet̄. et ſic exhorre=
ſcat. quo pacto ſupnas ſedes vacuas ocułꝭ
eq̄s aſpiciet ſctōꝝ gloria: Deniq̄ꝫ gaudent
angeli ad pn̄iam pctōꝝ. Oꝛ ſi gaudiū inge
rant angelis lacrime mee: qd delicie mee.
Et ſi delicie mee gaudiū ſit angeloꝝ. quō
magis fuiſſet eoꝝ q̄ ceciderūt permanſio:
At illud ciuitati celeſti deeſt. Fuiſſet igit̄

aliqua ſanctoꝝ iocũditas ſtantibus ange-
lis q̃ ruẽtibus ſublata ẽ. Ergo inq̃s cõfir
mati ſpũs ceteroꝝ ruinã meſti deplorauẽ-
runt. ⁊ qua ꝑte btõꝝ ciuitatẽ luctus ingre
deret? Nõ dico fleuiſſe. nõ meſtos/non
triſtes extitiſſe/viderũt culpã peccãtiũ. nõ
inde letati ſũt ꝓpt̃ charitatẽ neqꜫ cõtriſtati
ꝓpt̃ cõfirmationẽ. Viderũt deinde penaꝫ
⁊ letati ſunt iuſti videndo vindictã atqꜫ ad
deiectionẽ impioꝝ affuerũt ꝯditori. Etenĩ
michael ⁊ angeli eius p̄liati ſunt cũ draco
ne. ⁊ putas victoria potitos nõ inde ſum-
pſiſſe gaudiũ? ❡ Sꝫ aliud ẽ aliquã deeſſe
leticiã imꝑfecte ciuitati. aliud triſticiã ad-
mittere. Nõne vides delectationes ipſas
intellectus puriſſimas et ꝯrietate carentes
cũ aſſunt letificare. cũ abſunt nõ cõtriſtare
❡ Acceſſit ad mali cumulũ ꝙ ea ſupbia q̃
cõceperat in celis dolorẽ. in ꝑadiſo terreſtri
ꝑepit iniq̃tatẽ qñ ꝑ inuidiã indignata car-
nem eo viliorẽ aſcẽdere vñ p̄ſtantior ſpũs
corruerat. hoĩ ꝑdito ad replẽdas ſedes ĩ ce
lo vacuefactas/in ſpente dirꝫ virus aſper-
ſit. Sic enĩ inuidia mors intrauit in orbẽ
terraꝝ/ꝗuis initiũ extiterit oĩs pctĩ ſuper-
bia. Ita ex oĩ ꝑte optati reſtitutioni ſupne
ciuitatis/malignus obuiabat. Attñ ſpes
eũ fefellit. reſtituta ẽ ĩmo ⁊ amplificata di-
gnitate. Cecidit lucifer ꝑ ſupbiam aſcẽdit
alius lucifer ꝑ hũilitateꝫ; Inuecte tenebre
ꝑ occaſum p̄mi purgate fuerũt ꝑ ortũ ſcd̄i
Ille minuit ſanctoꝝ numeꝝ iſte reſtaura-
uit ⁊ amplificauit diminutũ. Ille regni vi
olauit integritatẽ iſte violatã reꝑauit. Il-
le in celo ſedes vacuefecit. iſte nouis lau-
datoribus vacuefactas adimpleuit. Ille
multos ex angelis exẽplo malo traxit in p̄
ceps. iſte plurimos hoĩes iuſtificatos tãꝙ
centeſimã ouẽ p̄us errãtẽ ꝓꝑijs humeris
reportauit in celos. Iſte ex oĩ ꝑte ſathã de
ludit. nec enĩ in celos reaſcẽdere potuit vñ
tãꝙ fulgur ceciderat. hoc ẽ furoris impetu
fuerat p̄cipitatus/⁊ aſcẽſũ q̃ẽ hoĩ atqꜫ re-
ſtitutionẽ quã inuidit ciuitati nullatenus
impedire p̄ualuit. Vꝫ gladio ſuo manu
potẽtioris erepto iugulat̃. ⁊ dũ intẽtõe cor
rupta ab ingreſſu glĩe nouos ciues ꝓhi-
bere glorioſũqꜫ dei regnũ integritate pul-
cherrima fraudare ſatagit/tam ciuibus fa-
bricat coronas/ꝙ nouã dignitate regnum

honeſtat. Lucifer inde cecidit. ſol aſcendit.
Vanitas e celis eiecta ẽ. vitas in celo reue-
cta ẽ. Amiſerat illa ciuitas creatũ angeluꝫ
ac recepit creatorẽ hoĩem. Vñ et hic veꝝ ẽ
illud ap̄li. Nõne ſicut delictũ ita ⁊ donuꝫ
❡ Vis etiã audire nouuꝫ gen⁹ gaudij X
qꝺ niſi hõ peccaſſet ciuitas illa nõ ſen-
ſiſſet. Nõ vereor ne nimis audact̃ loq̃ vi-
dear/cũ ſequar Bern̄. autorẽ/ q̃ non putat
deũ nr̄m totã habituꝝ glorie ſue laudem
donec veniãt q̃ in ꝯſpectu angeloꝝ pſallãt
tibi. Letati ſumus ꝓ diebus q̃bus nos hu
miliaſti. ãnis q̃bus vidimus mala. Hoc
genus leticie neſcierũt niſi ꝑ ecc̃ie filios. h⁹
nemo vnꝙ letat̃/q̃ nũꝙ nõ letat̃. Oportu
ne poſt. triſticiã gaudiũ ſubit. poſt laboreꝫ
q̃es. poſt naufragiũ portus. placet cunctis
ſecuritas. ſꝫ ei magꝭ q̃ timuit. Iocũda oĩ-
bus lux/ſꝫ euadẽti de ꝑtãte tenebraꝝ iocũ-
dior. Trãſiſſe de morte ad vitã/vite grãm
duplat. deeſt laudi ſi deſũt q̃ dicãt trãſiui-
mus ꝑ ignẽ ⁊ aquã ⁊ eduxiſti nos in refri-
geriũ. ❡ Hodie felix illa ciuitas nouis ex
ultat gaudijs. ad hũc diẽ celeſtes ruine ꝑ-
durauerũt. Añ hũc diẽ nẽo aſcẽdit ĩ celos
cũ de xp̄o ſcp̄ſerit ꝓpha ꝙ aſcẽdit pandens
añ eos iter. ❡ An vo ip̄o aſcẽdẽte coaſcen
derit q̃ cũ reſurgẽte reſurrexiſſe leguñ? aĩas
om̄i labe purgatas: Credo/ſꝫ de corꝑibus
haud q̃cq̃ temere diffinire veli. ❡ Ergo le
ti fuerũt ãgeli xp̄o cõcepto. leti naſcẽte. leti
p̄dicãte. leti hoĩem redimẽte. leti reſurgẽte
ſꝫ letiores aſcendente. Quid ita? q̃r multa
docent̃ myſteria xp̄o p̄nte q̃ p̄us añ neſcie
rũt. Nec id mirũ videat̃ cũ ſcripſit ap̄l'us.
Innoteſcẽ p̄ncipibus ⁊ ꝑtãtibus ĩ celeſti-
bus ꝑ ecc̃iam multiformẽ ſapientiam dei.
Porro qꝺ p̄us ſola ſpe tenuerãt. ruinas ſu-
as reſarciẽdas/hodie re letiore cõp̄hẽdunt
❡ Quis mihi det o dñe iheſu/o glĩoſiſſi Y
me reſtitutor regni celeſtis? q̃s mihi det
vt poſſim conciꝑe quãta intulerꝭ hodie ce
lis feſta gaudioꝝ? quãta iocũditate beato
rũ ſpirituũ agmina ad nouã ſolennitatem
inuitauerꝭ? quãta tibi leticia calcatori tor-
cularis cũ rubris veſtimẽtis celos ĩtrogre
dienti tota ſupna curia certatim obuiã ve
nerit/aduenire ꝯ̃tulata ẽ/ q̃ntis laudibus
triũphatorẽ ꝓſecuta ẽ? ꝙ iocũdis obſeq̃is
in ſedẽ excelſiorẽ collocare ſtudnent? Si

plus gaudeat ſuper vnius pctõris pnia q̃ ſuper nonagintanouẽ iuſtis q̃ ea nõ eget. q̃tum de te gauiſa eſt deo hoĩe mortis victore/tot penitẽtes in ipſã domũ paternaꝫ nõ reducẽteſꝫ reportãte/q̃ ipſe es ſũmũ ei9 gaudiũ. ſũmus amor. ſũma ſuauitas. In te em̃ tota deſiderat cõſpicere. te ſuis ipſi9 oculis ex ꝓpinq̊ ꝯtuẽdũ pñtabas. Quã incredibili voluptate ſenſus oĩum intimos tua vox illa ꝑmulſit. Cõgratulamĩ mihi o amici ⁊ vicini. q2 inueni ouẽ q̃ ꝑierat. inueni dragmã ꝑditã/mortuus fili9 reuixit. Celebremus alacrĩt o xp̃ianitatis rectores incliti celebrem9 tantã feſtiuitatẽ. repñtemuſ ĩ t̃ris ãgeloꝝ leticiã/q̃ ꝓ nr̃a illis ſalute partim ingeſta ẽ. Nob̃ ꝯgratulemur q̊ꝛ ẽ hodie relaxata. imo et captiuata captiuitas. Aſcendẽs em̃ xp̃c in altũ/captiuã duxit captiuitatẽ. gaudiuꝫ ingens hodie cyrographum nr̃e dãnatiõis deletũ ẽ. Quidni hodie illa nã in celũ it. cui dictũ añ fuerat. t̃ra es ⁊ in t̃rã ibis. Et vt thematis ſnĩa ꝯcludat̃ a dño in tp̃e hoc reſtitutũ eſt celeſte regnũ iſrl̃. Hec ꝓ p̃ore ꝑte nr̃i ſmonis ſatis ſint. Dñe ſi in tp̃e hoc ⁊c̃.

F Tractet̃ iam hec int̃rogatio de regno ꝑegrinatõnis eccleſie qd̾ ab abel iuſto ducẽs originẽ ⁊ ſi poſtea ſepe laborauerit/tñ nũq̃ vniuerſũ int̃cidit. Sepe expugnauerũt me a iuuẽtute mea ⁊ nõ potuerunt mihi. Floruit aliqñ ſub ꝑriarchis ducibus iudicibus regib9 ſacerdotibus. veꝝ apl̃oꝝ tp̃e natiõibus ſubiectũ mire defloruerat. Rñde tu q̃rẽtibus dñe ihe-ſu tibi ago/ſicuti certe nũc opibus nũc vocibus rñdiſti. ⁊ ſi minus fortaſſ ad affectũ q̃rẽtiũ/tñ ad ỽitatẽ. Audiſtꝭ q̃m miſi vos vt eatis ⁊ fructũ afferatꝭ/eripiẽdo ciues iſraeliticos e mãibus regꝭ babilonis. Auditis q̃m p̃cipio vob̃ vt eũtes ĩ mõꝫ vniuerſũ p̃dicetꝭ euãgeliũ oĩ creature/vt ſitꝭ mihi teſtes in hierl̃m ⁊ in iudea ⁊ ſamaria vſq3 ad extremũ t̃re. Cur hoc? Niſi vt q̊q̃ ỽſu hoſte depulſo/regnũ iſraeliticũ. ỽr̃o miſterio dilatet̃/Huius rei gr̃a dedi q̊ſdã ỽr̃m apl̃os. q̃ſdã ꝓphas. q̊ſdã euangeliſtas. alios aũt paſtores aut doctores ad ꝯſũmatõnẽ ſctõꝝ in op9 miſterij. in edificatõꝫ regni iſrl̃. Propt̃ ea alt̃i ỽr̃m alterã mãifeſtatõeꝫ ſpũs ꝑti dedi ꝑti dabo ad vtilitatẽ repationis regni deſolati. Et ne nudos hoſtiũ telis exponerẽ ſuccinxi lũbos ỽr̃os in ỽitate indui vos loricã iuſticie dedi pedũ calceoſ in p̃ꝑatiõe euãgelij pacis ꝯtuli ſcutũ fidei galeã ſalutꝭ/⁊ gladiũ ſp̃s qd̾ ẽ ỽbũ dei. Q2 ỽo imbecillib9 q̃les adhuc eſtis hec arma poti9 forẽt oneri q̃ vſui. Edico vob̃ ab hieroſolymis ne diſcedatꝭ/q̊aduſq3 recepitis ỽtutẽ ſpũſſãcti ſupueniẽtꝭ in vos. q̃ nõ arma tm̃ ſine moleſtia ferre. verũ etiã cũctos impet9 hoſtiles eludere. imo ⁊ exercit9 fũdere atq3 fugare poſſitis. Nã quõ dãna celeſtia reſtituẽt̃/niſi ex his ciuib9 regni t̃reſtrꝭ q̊dã ſurſũ aſcẽderit. ¶ Hec illis carus p̃ceptor/cuius vocibus diligẽt̃ paruerũt. Vñ poſt ſpũſſãcti ſuſceptiõꝫ ꝑfecti p̃dicauerũt vbiq3 dño coopante ⁊ ſmonẽ ꝯfirmãte ſequẽtib9 ſignis. Vbiq3 circũtulerũt ſagittas potẽtis acutas cũ carbonib9 deſolatorijs. vbiq3 vicerũt regna. effugarũt aciẽ gladij fortes fuerũt in bello. caſtra ỽterũt exteroꝝ Ita breui creuit eccĩa inclita facta ẽ ⁊ poſita ẽ in ſupbiã ſcl̃oꝝ. dñata ẽ a mari vſq3 ad mare. ⁊ a flumĩe vſq3 ad t̃minos orb̃ t̃raꝝ Adorauer̃t eũ oẽs reges. oẽs gẽtes ſuiert̃ ei. ¶ Sꝫ q̊d ad hec aſcẽſio? mlt̃ũ ꝑ oẽm G modũ. Quippe q̊diu dñs in t̃ris cũ diſcipulis ꝯuerſatus ẽ humi repſit eoꝝ dilectio dulcit̃ ſiq̊dẽ eũ amauerũt. ⁊ p̃ ei9 dilectiõe ſpreuerũt alia. Ecce inquiũt reliq̃m9 oia ⁊ ſecuti ſumus te. Veꝝ neſcio quõ pñtia viſe carnis/ſpũalis amoris puritatẽ non admittebat. Inde ſepe tanq̃ carnales obiurgãt̃. Inde petrus impatiẽt̃ audiẽs ỽbũ d̾ morte magr̃i/ſathanas vocat̃. Inde cũcti moleſte tulerũt q̃ de aſcẽſuri magr̃i diſceſſu audierũt. Inde plus illis ſapiebat ỽbũ caro/q̃ ỽbũ ỽitas. ỽbũ ſapĩa iuſticia virt9 pietas. Inde ſcp̃tũ ẽ illud. Niſi ego abiero paclitus nõ veniet. Et illud aliud. Nõdũ erat ſpũs datus q2 nõdũ fuerat iheſus glorificat9. Sꝫ poſt magr̃i diſceſſiõꝫ aptiores ſubinde fuerũt ſctm̃ ſuſcipere ſpm̃/a q̊ roborati atq3 firmati diſcerẽt amare valide p̃dicare ỽitatẽ intrepide/frigida corda ſuccendere. diſcerẽt plus iuenire ſaporis ĩ verbo deo q̃ in ỽbo hoĩe. Experirẽt altiorem amoris gradũ iã eis oſtenſũ a xp̃o dicente ſpũs ẽ q̃ viuificat/caro nõ ꝓdeſt q̊cq̃. Ad hũc gradũ paul9 aſcẽdiſſe videbat̃ cũ dice-

bat. Et ſi cognouim⁹ xp̄m ſm carnē/ ſed iā
nō nouim⁹. Fortaſſis ⁊ ap̄ls cum diceret.
Spūs añ faciē nr̄am xp̄s dñs Huius igit̄
ſpūalis amoris viribus ac robore regnum
iſraeliticū reſtituerūt. ¶ Sȝ heu ⁊ pluſq̄ A
millies heu. q̄ grādis nob materia lacri
marū obijcit̄. Circūferam⁹ oculos quorſū
cūqȝ libuerit. nuſq̄ pax/ nuſq̄ trāquillitas
nuſq̄ ſecura qes. vbiqȝ calamitas. afflictio
ꝑturbatō. O me miſeꝝ/ quō regnuȝ vbiqȝ
diffuſuȝ ꝑ bellatores inclitos/ coartauit in
anguſtū ac reſtrinxit rex impi⁹ babylonis.
quō maiorem antiq regni portōeȝ abſtulit
xp̄o/ ⁊ eā ipāȝ q̄ ſcōm ſibi nomē retinuit in
nūeris tēpeſtatib⁹ iactatā afflixit. Naȝ q̄ta
ſunt hūani generis portō machometici ac
ab octingētis ferme āñis ſuaue xp̄i iugum
ceruicib⁹ excuſſerūt? Quota indi/ ferun tur
xp̄iane crucis inſignib⁹ exornati ſȝ eccl'ie ro
mane pimatū ignorare. Quota greci/ at il-
los mala tēpeſtas a ſede petri diſiectos/ nō
mō ſciſmatis. ſȝ nōnulli⁹ etiā hereſis macu
la fedauit. Latinitas ipa purior ac īmacula
tior. ſedē eñ hȝ petri. ꝓ cui⁹ fide ne deficerȝ
ſpecialit̄ orauit ille q in oībus exauditus ē
ꝓ ſua reuerētia. Ipa tñ tā multis q̄ diu-
turnis q̄ violētis ſciſmatib⁹. tū antea ſepe
tū nr̄a tēpeſtate miſerabilit̄ ꝯcuſſa languit
Uñ nuꝑ tantaꝝ calamitatū īpatiēs eccl'ia/
multis ſuſpirijs ac gemitibus clamauit ad
dñm. Dñe ſi tp̄e hoc reſtitues regnū iſrael
Aliq̄ ex ꝑte audita ē. excitat⁹ ē tanq̄ dormi
ens dñs. tāq̄ potēs crapulat⁹ a vino. ⁊ per-
cuſſit inimicos ſuos ī poſteriora. obprobri
um ſempitnū dedit illis A ſportauit dupli
cē ſobnā tāq̄ gallū gallinaticū ⁊ fidelē elia-
chim ſubſtituit. Nā cui⁹ ē iſta tua ſubſtitu
tio. p. b. niſi xp̄i? vñ ꝯuocatō ꝯcilij tā mira
Uñ pus diſcordātiū inaudita ꝯſenſio. Uñ
tot pſulū ac pſapientū ꝯcurſus tā celer? nō
cā certe diſſenſioīs ſed pacis. Nō vocauit
papa. fuit ꝯuēticulū. O ridēda ac irratōna
lis nimiū rō. Neqȝ vō ad q̄tuor illa cōcilia
que in actib⁹ apl'icis deſcribunt̄ Petrus vo
caſſe memorat̄. Neqȝ ſinodus nicena iuſ-
ſu ſiluestri. ſed cōſtantini ꝯueniſſe legitur.
Ad quintū vniuerſale patrū ꝯciliū ꝯ theo-
doꝝ neſtorij diſcipulū/ nemine ꝯuocāte ſe-
ſe certatim pr̄es exhortati ſūt. Fuere ḡ ꝯuē
ticula? Caue dixeris. Colūt̄ ab Aug. tāq̄

euangelia. Quid ſi ſciſma dubios reddat
xp̄ianos quē duoꝝ ꝓ papa colant. Quid ſi
qd̄ prāx ē ſūm⁹ pōtifex labat̄ ī hereſim. vt
legim⁹ Liberiū arriane prauitati ſubſcripſiſ
ſe. Marcellinū idolis ſacrificaſſe? Quid ſi
intolerādis oneribus xp̄ianitatē grauaret
An aduerſus tantos morbos vllam relin
quis medelaȝ? Relinquo inquies. Credo
ſane. Nam impfectā nimiū eccleſiaſticam
policiam aſtrueres/ nec a deo cuius pfecta
ſunt opera ſalubriter inſtitutā. quod crede
re nefas eſt. ſiquis in eam morbus poſſȝ in
currere cōtra quē nulla poſſet adhiberi me
dicina. ſed tamē nulla memoratis caſibus
relinquit̄/ ſi non aliquādo ſine pape voca-
tione cōuenire poſſit eccleſia. Libenter hic
diutius inſiſterem ſed breuitate prohibeor.
¶ Qm̄ ḡ te certū ac indubitatū pōtifi- B
cē nobis exhibuit de⁹ vt reliq̄ mala ꝑ te
tollat ⁊ regnū iſrl' nimis īſtrictū iteꝝ āplier
ad te iā ꝯūtit̄ ⁊ clamitat eccl'a/ q̄rēs Dñe ſi ī
tp̄e hoc ⁊c̄. Nō ab longis inq̄t retro dieb⁹
q̄ſq̄ me ſūmus pōtifex in tātaȝ ſpem erexit
recuꝑande mee dignitatis antiq̄/ ſicuti tu/
quē video ꝯtrarie diſpoſitū illis q me diui
ſerūt. Fac obſecro vt nō fruſtra ſperauerim
Cōſidera etiā atqȝ etiā q̄ cū mihi donatus
es. tu⁹ eē certe deſiſti. nec ſi te vocē dñm/ tu
me ꝓpterea famulā arbitreris. Sic ſara obe
diebat abrae dñm illū vocās. Nō ego cer-
te tua. ſed tu meus. oīa ſiqdem mea ſūt/ ſi-
ue paulus ſiue appollo ſiue cephas. Tu te
etiā filioꝝ meoꝝ ſeruū vocas/ ſi nō es/ cur
te vocas? Si vere es. negato dñm/ et vide
q̄tum mihi debes. Si qſpiā te filioꝝ meo
rū rōnabilit̄ vti velit/ nō potes te ſibi negā
re vel furari q ſuus es/ qn ꝑ te vel aliū/ ne-
ceſſitati ſue ſuccurras q̄uis nil ambitōi/ ni
hil auaricie vl' malicie debeas/ ſi tm̄ ſingul'
q̄tū vniuerſ. certe q̄tū vniuerſ tm̄ mihi. q̄
re ſuſpirabūda atȝ plorabūda peto/ vt ma-
la mea reſpicias/ vt regnū iſrl' h° tp̄e reſtitu
as. ¶ Iuſtū petit pr̄ btiſſime. eam exaudi.
vniuerſū ſtudiū tuū ad regni ſui reſtitutōēȝ
cōferas. de vetuſta illa ſaracenoꝝ ruina/ q̄-
uis o ſi reſarciret̄. Uix auſim aliqd dicere/
licet nō exiſtimēt̄ xp̄iani ppl'i rectores/ hoc
abſoluti pcepto qd̄ hodie tuis auribus inſto-
nuit. Eūtes ī mūdū vniuerſū/ pdicate euā-
geliū oī creature. alijſqȝ ſilib⁹. q̄diu fuerit

Aliqua gens ſine xp̄o. nec ſe putaſſent p̄res
eoꝝ apl̄i. nec illi q̄tuor ṕncipales doctores
eccl'ie. poſt q̄ꝝ tp̄a tāta peſtis exorta ē. Uerꝝ
ab hac diſputatōe breuitatis amor auocat
ac ꝓpe rapit ad alia. De indis q̄d dicā? Ha
bēt xp̄m an pure q̄s doceat? Quis te vetat
ad eos mittē q̄ referāt oīa? Facile in eis fi-
dei ſinceritas corrūpit̄. cū eccl'ie romane nō
cohereāt. a q̄ fidei certitudo petēda ē. Im-
piger extremos currit mercator ad indos.
Per mare pauperiē fugiens ꝑ tela p̄ ignes
Et ex te nullꝰ eo curret ſpe lucrifaciēde tāte
gentis. memēto tm̄ illi te eē debitorē. Jam
vero de grecis loq̄rer q̄bus multa latini de
bemus. Uerū hūc locum eo negligentius
trāſeo / q̄ꝑ te erga grecoꝝ reuocatōeꝫ oēs ad-
hibiturū opas intelligo. feſtina p̄r. feſtina /
ne fugiat hora. ne labat̄ occaſio deſup ob-
lata / cui nō eſt facile ſitis reditura. Ad rē te
licit̄ tractādā / tp̄s oīm ṕmū ē. Itidē dicen-
dū puto de ea p̄te latinoꝝ / q̄ nō dū tuā clarā
iuſticiā inſequit̄. ſꝫ duobꝰ hoībꝰ hūano iu-
dicio diuinoqꝫ ꝯdēnatis adhuc īheret. qm̄
⁊ tua vigilātia ⁊ obediētiū ṕncipū ſeduli-
tate / ⁊ tue veritatis pſpicuitate / ſpes ē cito
deo bn̄ iuuāte reditura. Labore tm̄ opus ē

¶ Igit̄ his tāta breuitate decurſis p̄git C
iterū eccl'ia q̄rere de ea p̄te q̄ tuā iuſticiaꝫ
agnoſcit. Bn̄e ſi in tp̄e hoc ⁊c̄. Tecuꝫ forte
cogitas. cur hoc q̄rat? nā cū hec p̄s ſit ſciſ-
mate liberata. q̄ nā ī ea ruine repande relin
quūt̄? Gaudet ſane ſciſma eē hinc depul-
ſum. ſed nō radicitꝰ credit auulſū. Heret t̄
re radices ex q̄bꝰ pululauerat malū germē.
Veret̄ ne ſi nō ſuccidāt̄ denuo repullulet /
q̄re cupit vt fodiat altiꝰ labor tuꝰ / nō futu-
ra ſine metu niſi viderit cūctas maloꝝ ger-
minū ſtirpes penitꝰ auulſas. Sꝫ q̄ ſunt ais
iſte radices? Abſit ſi hᵒ a mea tenuitate ꝑ
ſus abſit vt tuā ſūmā ſapiāꝫ velim inſtruere
ſcio ab inſania paululū diſtare volētē docē
mineruā. Sꝫ effūdo corā te cordis mei affe
ctum. imo ꝓfero voces eccl'ie ſctōꝝ / ⁊ ſine
ſuſpitōe docēdi / oro vt eas exaudias. Quis
eīm neſciat nos in orōnibꝰ effundere coram
deo corda nr̄a. nec eū velle docē? Malo tm̄
dicat ip̄am ⁊ eccl'ia voces ſctōꝝ ſuoꝝ dicat
q̄s velit ſtirpes excindi ⁊ q̄s plātari. En lo
quit̄. nō iā ī me ſꝫ in eā intēdite. Ue miſere
mihi / ve infelici. ex q̄ dignitatis culmīe ma
nibꝰ iniq̄ꝝ detracta ſuꝫ. quō mutatꝰ ē color
optimꝰ. obfuſcatꝰ faciei nitor. Celeſtis pul-
chritudo terrenis ſordibꝰ inq̄nata. exangue
corpus effectū miſerādū. incultū hiſpiduꝫ
veſtimētis fragrātibꝰ ſpoliatum. Ecce rex ⁊
cōditor meꝰ / me regni ſctōꝝ celeſtis exp̄ſſaꝫ
imaginē eſſe decreuerat. vt q̄ꝫtū fas eēt / ter-
renarū rerū oblita / celo ꝯpinq̄rē / ⁊ regnum
illud ſupnū oculis mortaliū p̄ſentarē. Sic
eīm ſub moyſe noīe dictuꝫ fuerat. vade oīa
facias ſc̄m exēplar tibi mōſtratū in monte:
Sic retulit poſtea diſcipulꝰ quē dilexit / ſe vi
diſſe ciuitateꝫ ſanctā hierl'm deſcēdentē de
celo habentē claritatē. Duplici vero ſilitu-
dinē illā imitabar Primū q̄dē. q2 ſicut in ce
leſti regno cherubin. ſeraphin. ac ceteri q̄qꝫ
vſqꝫ ad angelos ordinant̄ ſub vno capite
deo. ita in meo corp̄e ſub ſūmo pōtifice pri
mates vel p̄riarche. archiep̄i ⁊ ep̄i. archipre
ſbyteri p̄ſbyt̄i ⁊ abbates ⁊ reliq̄.

¶ Eſt D
alia ṕncipalior ⁊ cuiꝰ gr̄a hec inſtituta
fuit / vt q̄ꝫtū patit̄ corpꝰ corruptibile / qđ ce-
leſtes hn̄t pfecte habeāt terreſtres ex parte.
Illi vident p ſpeciē / videāt iſti p ſapientiā
⁊ fidem. Illi deū tenent p̄ſentē p cōprehē-
ſionem. teneāt abſentē iſti p ſpem. Illi deo
fruunt̄ plena charitate. fruant̄ iſti quanta
poſſunt in corp̄e p̄grauāte. Deū colāt ⁊ ad-
orent quō beati. caſti ſint quō beati ſapiāt
que ſurſuꝫ ſunt nō que ſup terrā quō beati
⁊ ſic poſſem diſcurrere p ceteras v̄tutes. re-
cte ſane ſic ordinauit ſapiēs artifex. Nam
ſi ꝓpria rō mea querit̄. ⁊ mel collatio ad ce-
leſtem ciuitatē faciendā eſt. Ego ſum via ⁊
motus in illā illa finis ac terminus. Ego
peregrinatio raptim trāſiēs. illa patria ſem
per manens. Ego militantium iuge certa-
men. illa letus victoꝝ triūphus. Ego val
lis miſerie / illa mons leticie. Ego mare tē-
peſtuoſum. illa portus tranquillus. Ego
exilium. illa natale ſolum. Itaqꝫ queādmo
dum motus ex ſuo termino ad quem / va-
dit. Sic ego ex illa propriā traho rationeꝫ:
Quātum ad illā acceſſero tm̄ veritatis ac-
quiro. Si tēdere deſidero / amiſſo nomine
proprio in alterā formā cōuertor. Uñ deꝰ
cōditor meus aſcēdens in celū q̄d aliud vo
luit q̄ꝫ vt eū mēte ſeq̄rer q̄ ꝓgrediebat̄ cor-
pore / vt illic eēt cor meū vbi eēt theſaurus
meus. amor meꝰ. ſpes ⁊ deſideriuꝫ. Nōne

ſufficit mihi pēnas. qbus in tris corpe iacē-
te mēte volare in celos. Sūt eteni pēne vo
lucres mihi q̄ celſa ꝯſcendunt poli. q̄s ſibi
cū velox mens induit. terras poſa deſpicit.
Sed q̄ ſūt ille? fides ſpes charitas nihil cū
terra cōe gerētes. ſed tote celeſtes. Nonne
ſm has v̄tutes me ꝯſuſcitauit deꝰ ⁊ ꝯſidere
fecit in celeſtibꝰ in xp̄o ihū. O mira atq̄ȝ de
ſiderabilis imitatio. q̄ celeſtior ꝙ̄ terreſtior
effecta nō dubitor. Pia ciuitatis illiꝰ ordi-
nē eloquūt celi/ſidera/elemēta mixta/cū or
dinatiſſimis legibꝰ deo ſeruiāt. Cū ⁊ natu
ra duce añ xp̄m meū natū/gentiliū ſacerdo
tum ptātes ita erāt ordinate/vt archiflami
nibus flamīes ſubeſſent. a q̄bus adhuc ꝓ-
uinciaꝝ ac dioceſiū diſcretōnes ptitionēq̄ȝ
retineo. Poteſtates aūt terrenas q̄s ordiā-
tas ambigat? Nō ē ptās niſi a deo q̄ aūt a
deo ſunt. ordinata ſunt. Vex ordinis mei
pulchritudo lōge p̄ſtātior exp̄ſſior atq̄ȝ vi-
cinior. Huiꝰ curā p̄cipuā ac pene vnicā cu
ſtodibꝰ q̊s mihi reliq̄t in terris meꝰ cōditor
mādauit. Exemplū inq̄ens dedi vobis vt
queādmodū ego feci ita ⁊ vos faciatis. Si
ſīlitudīes pulcherrimas celeſtis ordīs ī ter
ris poſui/ vos illas ſuate. vr̄m ē officiū vt
ceteros purgetꝪ/illuīetis pficiatis. q̄tinꝰ ce-
leſtē portēt imaginē. Idcirco vos purgaui
illuīaui. pfeci. q2 nec ſordulētū mūdificat.
nec tenebroſū illuīat. nec diminuta pficiūt
¶ Et vos q̄les cuſtodes ſmee ſpōſe ſubſti
tueritis etiā atq̄ȝ etiā caute ꝯſideretꝪ. ꝙ̄ diu
recte his mādatis eſt obeditū. ſpūs valuit
caro iacuit. eximia p totū orbē terraꝝ diffu
ſa ſū. Pax vbiq̄ȝ portabaꝰ/vbiq̄ȝ recipiebaꝰ
ferrea corda linguis igneis ⁊ v̄bis ignitꝪ li
queſcebāt. Sȝ heu q̄d de calamitate p̄ñtiū
tp̄m q̄rar miſera? q̄bus ꝓ celeſti ordīe/per
turbor ꝯfuſiōe/⁊ ex ſīlitudīe celeſti q̄ mihi
vita ē/ad inferni ſīlitudinē vbi nullꝰ ordo
ſed ſempiternꝰ horror inhītat q̄ mihi mors
eſt manibꝰ impij ptrahor? Deniq̄ȝ ex diſtin
ctiſſima mēbroꝝ decētia/in chaos Anaxa-
goreū/niſi manꝰ cōditoris retētaret ꝓpe di-
laberer. Siccine mi rex te ſeq̄r? Siccine ce-
los peto? Siccine mr̄is celeſtis veneratur
imago? Vix iā ordo meꝰ quē inſtituiſti le-
giꝰ in libris. ꝙ̄to minꝰ ī moribꝰ. Cernere eſt
archiepōs/ p̄mates ſuos/ vel ignorare vel
ꝯtēnere/aduerſus illos aut ꝯſuetudīs diu

turne p̄ſcriptōes/aut exceptōes allegare. Et
nōne hec eadē ab inferioribꝰ ſuis archiepi
patiunꝰ. Cernere eſt ꝓfeſſos pauptatē/ita
vt nec ī priuato nec in cōi ſibi q̄cq̄ reſuaue
rint. q̄ liberiꝰ in terris charitatis ardore ſera
phin. ſcīe plenitudīe cherubin imitarentur
aut ad p̄laturas niſibꝰ ſūmis aſpirare. aut
ſi hoc nō audeāt ad bñficioꝝ minoꝝ q̄ð eſt
inuſitatiꝰ cōmendas currere. nō veritos ne
cū vxore loth retroſpiciētes in ſalis effigiē
redigaꝰ. neq̄ȝ ſatis memores ananie ⁊ ſa-
phire. Mix ē nō alios eque feſtinare ditā-
ri his q̊ꝝ ꝓfeſſio vetat ditari. Cur eīm aſſi-
due pulſant aures ap̄licas/ quatinꝰ noua
priuilegia valeāt extorq̄re. Si hoc vt publi
ce ꝓficiāt/magiſq̄ marſupia repleāt. ſplen
dide viuāt/pauptatē quā vouerūt exuant.
ipſi viderint. ꝙ̄ꝙ̄ multa me expiētia mgr̄a
docuerit/nolim tñ indicare. Videas alios
nonē ordinibꝰ nō ꝯtētos. nō ei nouenis be
neficijs ſaturanꝰ. tādiu nouos hiatꝰ pāde-
re ꝙ̄ diu viuāt/ꝯiūgere domū ad domum/
agrū agro copulare/quaſi in medio t̄re ſoli
hitarēt. ip̄m verū ve ꝓpheticū ꝓ fabula cō
tēnere. Videas fere oēs ſūmis īportunita-
tibus ī leges irruere/dū nūc petūt gr̄as ob-
tinēdoꝝ ſimul incōpatibiliū nūc in abſen-
tia poſſe fructꝰ colligere. nūc ante oēs ma-
gnas dignitates aſſeq̄. nūc ad ſacros ordi-
nes nō cōpelli. ⁊ mille alia rectis legibꝰ ve
tita. Ubi nō ē intolerādū magnos p̄latos
cōmiſſos ſibi greges lupis exponeꝰ ⁊ q̊tidie
ad denarioꝝ regioꝝ ſupputatōes ſedē/nō
veritos p̄ceptū ap̄licum trāſgredi. Nemo
militās deo īplicat ſe negocijs ſecularibꝰ eo
ſenſu q̄ p ſacroſctm̄ ꝯciliū olim expoſitum
fuit. ¶ Quid de illis loquar q̄ ð more pa
trie ꝓ mitris vtūꝰ galeis. ꝓ veſte linea ve
ſtiunꝰ ferrea. arma ferūt. bella gerūt. fūdūt
ſanguinē. ꝯſules negāt. duces exhibēt. ſpm̄
neſciūt. carnē fouēt. quaſi arma militie nr̄e
eēnt carnalia ⁊ nō potētia deo ad deſtruen-
dum oēm altitudinē extollentē ſe aduerſuſ
ſciam dei. Qð ſi ad hec arma neceſſitas vi-
gentior detruſerit/vii nōnū ꝙ̄ accidē fateor
nō ē magis ſperāda victoria ex pugna Io
ſue/ꝙ̄ orōne moyſi. Porro illud ꝙ̄ abſur
dū in hierarchijs inſtitutis/ nullos actus
hierarchicos exhibere/ nō purgare. ñ illu-
minare. ñ pficē. Atq̄ȝ vtinā exēplo ſuo ma

lo nō inficerēt. in errores traherēt/ac ipſice
rent pauperē plebeculā ꝑatā in alterutruꝫ
ſequi aut bona exempla ꝟtutuꝫ/aut praua
vicioꝝ. Quid turpius ꝙ videre doctos aut
bene moratos. aut extra ordines iacere aut
in imis collocatos. ignaros autē ⁊ impro-
bos altiſſimū gradū tenē. videre alios eſu-
rire. alios ebrios eē. Nō ſi ad inſtitutōeꝫ ſa
cerdotuꝫ atqꝫ ꝓuiſionē venire delectet do-
leo ſeminaria ſeri litiū. vbi lites ſeq̄ ꝓpe ne
ſas ē. Vix aliqͦd bn̄ficiū infra ꝑlaturas cō-
ferē qn ipm/ vni ſūmus pōtifex/alteri vero
legatus aliqs/iteꝫ ordinariꝰ alteri conferat.
Quid ē hoc aliud ꝙ litiū materiā exhibere
Nec illud minus abſonū ꝙ magis fauori
bus hūanis aut gr̄a aut metu aut cupidi-
tate. aut ꝯſāguinitate. aut affinitate. aut ali
quo īpetu animi ꝙ iudicio aut delectu ꝓ-
uiſiōes iſte fiūt. Nec ad ea dona ſpectāē q̄
ſpūſſanctꝰ mēbris meis varijs varia diſtri-
buit ad regimē ordinatū atqꝫ ꝑ ſe ſufficiēs
mei corpis. Vn̄ fit vt auris ad videndū ad
audiendū oculus nōnunꝙ applicetē. ſimi-
liſqꝫ ceteroꝝ mēbroꝝ ꝯfuſio fiat. qua nulla
maior ꝑnicies. Ex qbus hec radicibus pu
lulaſſe crediderim⸮ Profecto ex fedis inq̄-
namētis clericoꝝ. ¶ Vn̄ ꝑire ꝟtutes S
ex qbus ſcōa ſilitudo mea ad celeſteꝫ
hierarchiā intemerata ſaluabaē. ſublatꝰ eſt
ſimul oīs decor ordinis in q̄ ꝑma fundaba
tur. Priores illi ſub qbus magna felicitate
floruit ſapīa celeſti fideqꝫ feruebāt. Iſti po
ſteriores carnali prudētia corrūpunē. Illi
inflāmabanē amore dei. iſti flagrant amo-
re mūdi. Illi firmabanē in vero bono/ ſpe
ſolida. iſti ſpe mendacij falſis bonis inhe-
reſcunt. Quo fit vt queādmodū illi ꝑ ſapiē
tiam ſpūs ceteraſqꝫ claras ꝟtutes meuꝫ re-
gnū fundauerūt ornauerūt. ampliauerūt.
ſic iſti ꝑ carnis prudentiaꝫ ceteraqꝫ feda vi-
cia/idem diruant maculēt reſtringāt. Naꝫ
cū caro ꝯcupiſcat aduerſus ſpm̄/cui dubiū
eſt leges carnis ſpūaleꝫ policiā potius ſub
uertere ꝙ ſaluare. deterrere ꝙ emendare. mi-
nuere ꝙ augere. Recte dicit ethnicus. Im
perium facile his artibus retineri qbus ini
tio partuꝫ eſt. Vnde quia meis ꝓpugnato
ribus artes ille deſunt qbus mihi dignita-
tē ac opes an̄ceſſores eoꝝ pepererūt vndiqꝫ
in meā dignitatē ac diuitias fit impetꝰ. Et

ſicut ex illis tāꝙ pacis radicibus pax latiſ-
ſime exorta eſt. ſic ex iſtis tanꝙ diſcordiarū
ſtirpibus/ omnia ſciſmata et creata ſunt et
nutrita. ¶ O indignuꝫ facinus/o ſcelera-
tiſſimam proditioneꝫ. milites mei ⁊ ijdem
filij quos ad honores maximos opeſqꝫ ſb
limaui. proiectis armis ſponſi mei. lorica
iuſticie. ſcuto fidei. galea ſalutis et gladio
ſpiritus/ad hoſtē capitalē tranſfugerūt pa-
ctoqꝫ turpiſſime pacis federe armaturā illiꝰ
induerūt. loricā iniuſticie. ſcutū prudentie
carnalis. galeā amoris mūdani. gladiū car
nis qđ eſt verbuꝫ mendax diaboli. Vnde
pugnant cōtra me ⁊ in materna viſcera vi-
res conuertunt. Quos ad vocem defenſo-
res quos querā adiutores. quos mihi pro-
pugnatores ſperē non a filijs derelicta tm̄;
ſed hoſtiliter impugnata⸮ Olim olim ſeui
ente tyrānoꝝ rabie/me tutata ē ꝯſtātia mar
tyrū. inualeſcēte hereticoꝝ frandulēta calli-
ditate me ꝓtexit ſapiētia doctoꝝ. mō quid
agam cū amici mei ⁊ ꝓximi/ aduerſuꝫ me
appropinquauerūt ⁊ ſteterunt⸮ ¶ An H
nō ergo ſunt prudētes cōgerendis opi-
bus. iſtruēdis dapibus. cumulādis hono
ribus. pompis fouēdis. ⁊ negligētes regē-
dis plebibus. alendis pauperibus. diligen
dis humilibus. ⁊ ſupfluitatibus coercen-
dis⸮ An nō potius de bn̄ficijs diſceptāt ꝑ
leges iuſtiniani/ꝙ populū erudiāt ⁊ doce-
ant legē xpi⸮ doceāt dico imo diſcāt. Nam
quē e ſacerdotuꝫ numero mihi dabis non
ignarū legis xpi. An nō augmētis plus in
hiant facultatū ꝙ lucris animaruꝫ⸮ Quis
autem heca carnis prudentia proficiſci ne-
gauerit⸮ Iam vero multas mihi mouerūt
lachrymas carnalis amoris argumēta da-
riſſima: cum aliū ambitione corruptū ꝑ ſce
lus dignitates rapere conari cernerē ingra-
tum abire. eoꝝ abuti potentia. ꝑ eam vim
adhibere. aurū polliceri minis terrere. alli-
cere blandicijs/ fas nefaſqꝫ cōfundere. nō
reuocatū neqꝫ metu legū neqꝫ exemploruꝫ
Dathan ⁊ Abyron/Simonis magi/regis
Oſee. Lugebam quoqꝫ cernens alios aua-
ricia rapaci oues ſpoliare/exactionibus ex-
actiones cumulare. accuſationes ſtruere. ſe
rere lites. falſis criminibus innocētes im-
petere. ꝯgerere pecunias. frenis tātūmodo
negociationibꝰ intēdere/ quibus ſalubriter

cōſultū putarent ſi mallent Ariſtotelē au-
dire q̄ apoſtoli p̄terire mādatū. Jlle patri-
bus familias cōpulentis conſilium dat vt
adminiſtrādarū facultatū atq̃ familie ne-
gocium ꝓcuratoribus imponāt. ipſi vero
ſimiliter viuāt aut philoſophentᷣ. Sꝫ mo-
dicum miroris apud iſtos Ariſtotelē con-
tēni/apud quos nihil valet apl̄oꝝ exēpluꝫ
ſalubre. qui ne verbū dei relinq̄re cogerent
ſeptē diacones ꝓ miſterio mēſaꝝ inſtitue-
runt. Nec ſine lachrymis inſpicere poterā
aliū cōcubinatu pollui. cui tamē vt purita
tem angelicā emuletur cōnubium eſt inter
dictum. luxuriā non clam. ſed in ꝓpatulo
habere. fedis factis feda verba cōiungere.
dapibus implere ventrē inebriari vino do-
ctum ⁊ ad calicem vigilanti ſtertere naſo. et
mille malis alijs prope cōſpectis. fluebāt
mihi lachryme. nec fluere deſinent niſi ma
las iſtas radices peioꝝ germinū mr̄es ſuc-
ciſas agnouero. ❡ Naꝫ quid poſtremo
de ſpe mendaci ꝓferā? Quid ſacerdotes
ſperare dicā. vtrum ſempiternā gloriam?
Hec ꝓfecto eoꝝ poſtrema cura ē. Sed q̄d
Sperāt beneficia cōſequi. ſperāt emolimē
ta terrena. ſub noua lege veteraſcūt. cū no-
uis premijs eterniſq̃ relictis ad legis moy
ſi vetuſtatem reſoluūtur/ ⁊ ex ſchola credo
ſtoicorū nō certe chriſtianoꝝ honores iſtoſ
caducos beneficiorum/ virtutis premia di
cunt. Qđ facturos nō exiſtimo niſi ita ocu
los ad opes honoreſq̃ cōuerterent. vt one
ra non aduerterēt. niſi honoꝝ dulcedinem
⁊ non onerum amaritudinem inſpicerent.
An tibi videtur naucleris ſūmis tempe-
ſtatibus vſq̃ ad finē dierum meoruꝫ mari
iactandus. recte p̄mium putare terrenum
cōmodum quod tantis periculis coniun-
ctum viderit. Non putabit inquies. niſi tē
peſtatis imemor. Ceterū quis viator ꝓ la
borum p̄mio eā pecuniā ſumpſerit. quam
niſi per medios latrones p̄doneſq̃ manu
ſemꝑ portauerit poſſidere nō liceat? Nul-
lus inquies niſi ſalutis oblitus. Ergo ſi i
beneficijs ſtatum lubricum ſempiterneq̃
pene nimis facile periculum ineſſe certū ſit
quis intelligens nō ea magis ſuſcipere me
tuat/ timore periculoꝝ q̄ querat ſpe cōmo-
doꝝ. Quo circa ſoleo mirari quid hi ſi-
bi voluerūt qui primuꝫ gr̄as expectatiuas

applātauerūt? ſed vt video iam dudū vera
rerum vocabula amiſſa ſunt. Habes ita-
q̃ vel maximas afflictōnes mee cauſas/ q̄
dum oēs que ſua ſunt querūt nō que ieſu
xp̄i/ ⁊ qđ ſibi vtile ē qđ nō multis/ dū ſuaui
carnis paſtui tm̄ carnales intēdunt. currūt
ad honores. onera reijciunt/ querūt iocun-
da/ moleſta fugiunt. qđ in alieno ſtatu dul
ce viderint ad ſe rapere. qđ in proprio ama
rū cognouerūt in alios ꝓijcere moliuntur
Jnde diſcordie. lites ſciſmata. rixe ſimulta
tes ⁊ totius ordinis mei turpiſſima ꝯfuſio
❡ Quero dn̄e ſi ab his peſtibus hoc tp̄e li
berab̄ ac reſtitues regnū iſrl̄? Et precor vt
reſtituas. Qđ facturū ſubinde ſpero. Quip
pe ſpūalibus lr̄is eruditiſſimos ſacerdoteſ
dei legē ignorare nō feres. vti ſine dānatio
nis p̄iculis ignorare nequeūt. Qđ multis
autoritatib⁹ ſacre ſcripture ꝯfirmarē. ſꝫ bre-
uitati ſtudendū ē. ❡ Deniq̃ cuꝫ a puero te
celeſtis religio ſuſceptū adeo ſpūalit̄ viuere
docuerit. vt id tibi in naturā cōuerſum ſit.
aduocabis ſpūales viros ad beneficia/ ab
his carnales arcebis. Excludes quos ſpes
improba ad īportune petenduꝫ impulerit/
ſed inuitos intrare coges q̄s puipēdere ter
rena compatōe celeſtiū agnoueris. Exinde
cōfuſionē p̄ntis tp̄is reduces ad diſtinctio
nē ordinis. Coges queq̄ ſuū tenere locuꝫ
ſuo gradu contētari/ officiuꝫ exercere ordīs
ſuſcepti/ limites nō excedere. non ꝑturbare
termīos poſitos a p̄ribus. Jubebis quēli-
bet eē contētuꝫ mēſura ſtatuū decente. Et
qm̄ praue cupiditati terminū imponit ne
mo. tu oībus prefigere conaberis. Precipi
es ſeminare ſpūalia qui metunt carnalia.
Ecōtra leges recte latas q̄ talibet īportuni
tate petentiū fatigeris nū q̄ diſpēſabis niſi
aut neceſſitas vrgeat/ aut cōis ꝓuocet vtili
tas. Alioq̄n fuerit poti⁹ crudelis diſſipatio
q̄ iuſta diſpēſatio. Cauebis diſpēſationeꝫ
ipāꝫ lege cōiorē facere ne turpe ſit ſi regulaꝫ
ſua vincat exceptio. ❡ Si hec feceris ad
que te ſuſcepti officij. debitū aſtringit. tū
ſciſmatuꝫ auulſis radicib⁹. par ipā xp̄iana
ſibi terraꝝ orbē denuo vēdicabit. Et ī hoc
poſitū ē vnicū pacis ſtabile fundamētuꝫ ſi
ne quo ſi q̄s edificare voluerit nihilo plus
agit/ q̄ ſi det operā vt grauia tecta pietib⁹
arundineis ſupimponat. Moꝝ corruptio

fuit prima cauſa mali. quoꝝ moꝝ correctio
erit prima cauſa boni. Veruꝫ hic laboꝛ hic
opus ē. nec hoc facere poſſis. niſi te ꝓpinq
tui ac domeſtici inuenerint. Pro inde gre-
goriano exemplo pſuaſus aduocabis tibi
tantoꝝ laborum ſocios clericoꝝ ac religio
ſorum quoſqꝫ prudētiſſimos ac optimos.
Ornabis domū tuā ſanctis/ prudentibus
modeſtis/ integris/ incorruptis. Quaꝫ eñ
domū decet ſanctitudo ſi ñ tuā dñe? Cer-
te parū ꝓfutura eſt tua vnius iuſticia/ ſi eā
vicerit diſſimilis aliorum affectio. Vteris
ſubinde membris tuis/ regiſqꝫ ſummi ſecu
tus exemplū. quēadmodum ab illo diſcur
runt aſſidue ſpiritus angelici ad hominuꝫ
miniſteria. ſic diriges per orbem terrarum
pacis nuncios. ¶ Vide tamen qualibus
membris vtaris. Sunt quedam paralitica
que ſi volueris in dextrum mouere/ praue
potius ferent̄ in ſiniſtrū. Proinde magna
cura tibi ſubeūda eſt/ vt ad hoc miniſteriū
idonea diligas. Poſt habebis rerū mino-
rum curas/ vt huic maxime maioꝛ ac effi-
cacioꝛ inſeruias. Vide queſo ſi careas one
ribus. vide ſi quis alius tanta ſollicitudi-
ne fatiget̄ quāta tu. Vere hoc dixerim ſū-
mus honoꝛ ſummuꝫ onus. Sed ne te on⁹
terreat/ ſi bene miniſtraueris ſūmi oneris
ſummū premium. Vide deniqꝫ ſi non tibi
incūbat cū eximio rege pſallere/ duruꝫ qui
dem ſed vigilantis viri canticū. Si dedero
ſomnū oculis meis ⁊ palpebris meis dor-
mitationē/ ⁊ requiē tpibus meis donec in-
ueniā locum dño. Sed quē locum? Paceꝫ
nempe. In pace factus eſt locus eius. Sꝫ
quenam ē hec pax? tranquilla bonoꝝ con
cordia. Nō eſt eñ pax impijs dicit domi-
nus. Tolle igit̄ vicia. reduc virtutes. Red
de mihi formā. redde vitā. redde etiā cum
dño gratū locū inuenire/ cū hoc tpe regnuꝫ
iſrl' reſtitueris. ¶ Hec eccl'ia tecū. Cui⁹ vo
cibus nihil aliud adijcio/ niſi p̄catōeꝫ hūi-
lem. vt det de⁹ dies vite ac robur v̄tutis vt
ſub tuo pōtificio pulchre pacis dilatatōem
amplisſimā videre poſſimus. Amen.

¶ Finit.

Incipit ſermo ei⁹ M

dem habitus maſſilie corā papa Bñdicto
Anno. M. cccciij. nona nouembris.

BEnedic hereditati tue ſan-
ctiſſime pat̄ Benedicte/ be-
nedic obſecramus/ vt ꝑm
nomen tuū ſit ⁊ laus ⁊ opa
tio tua. det benedictionē be
nedictus quoniā abſqꝫ be-
nedictione preuia eloquium noſtrum ꝓ-
ſus eſſet inualidum. eloquium inq̃ quod
ego ſeruus tuus pro parte ⁊ nomīe heredi-
tatis tue peculiaris. que ē vniuerſitas pari
ſienſis. p̄clariſſima abſqꝫ dubitatōe ⁊ pmo
genita ſtudioꝝ. habiturus ſum cum iſtis
legatis ſuis preclariſſimis ⁊ probatiſſimis
certe viris. S. t. fideliſſimis/ quibus aſſo-
ciatus ſum imeritus ⁊ dux verbi factus. et
hoc te propicio/ pater beatiſſime te benedi-
cente. te b̄enigno. Alioqn niſi tu dominus
dederis benignitatē: terra noſtra que eſt he
reditas tua. quo pacto dabit fructum ſnū
Niſi benedictionē dederit legiſlatoꝛ: ſubdi
ti quibus paſſibus ibunt de virtute in vir-
tutem? Deniqꝫ niſi tu domin⁹ iuſſeris be-
nedicere: quo auſu auderet puitas mea co-
ram ſumma tue beatitudinis celſitudine ī
conſpectu huius celebris conuentus indi
gnum os aperire. Igitur Benedicte pater
ſancte benedic tu mihi. bñdic et hereditati
tue. Hanc ego benedictionis grāꝫ reporta
re ſperās a beniuolētiſſimo ⁊ ſereniſſimo:
S. t. ſpū/ aperio rurſus fidenter os meum/
vtēs cōpellatione ſingulari nō quidē ꝓ in
dignitate (ꝓcul nefas tale) ſed ꝓ ſingula-
ri dignitate ſicut tua ſingularis eſt digni-
tas. ne quis indigne ferat morem iſtum lo
quendi ad deū ⁊ priſcā ſanctoꝝ patrū ⁊ ora
toꝝ cōſuetudinē. ⁊ obſecrās dico ꝓphetica
īprecatione. Benedic hereditati tue ¶ He
reditas hec tua cuius benedictionē expeti-
mus. duplex inuenit̄. vl'is ⁊ ꝑtialis iuxta
qd̄ oīonē nr̄aꝫ in duos ſecernim⁹ articulos
ſicut ad duo pncipalit̄ miſſi ſum⁹. ¶ Pri-
mū ⁊ hoc p̄cipuū eſt querere pacē ſup iſra-
hel. hoc eſt ſuper eccl'iam q̄ eſt vl'is heredi
tas tua. Hereditas mea iſrl' ait ille cui⁹ vi-
carius es in terris ⁊ a quo tu paſtoꝛ illi. tu
colonus ⁊ agricola ſupm⁹ ꝑlatus es. Pro-
pterea ſane cū btō Martino cui⁹ inſtat cele
britas/ felicē hāc virtutū ſuaꝝ cōſummatio
nē exiſtimare debes ſi pacē eccl'ie integram
reliqris. ¶ Aliter ꝓinde nr̄e legatōis arti